

Sygn. akt III UK 141/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J.L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo - Handlowa A. w D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

z udziałem J. B., M. G., Ł. K., Syndyka Masy Upadłości K..Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w O., R. Sp. z o.o. w W.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 8 października 2020 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...) III AUz (...),

I. oddala skargę kasacyjną,

II. zasądza od skarżącej J. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. trzema decyzjami z dnia 3 marca 2014 r. stwierdził, że zainteresowani M. G. w okresie od 1 marca 2012 r. do 17 listopada 2013 r. oraz Ł. K. i J. B. w okresie od 1 marca 2012 r. do 21 listopada 2013 r. z tytułu zawartych umów o pracę podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu jako pracownicy u odwołującej się (płatnika składek) J. L. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo – Handlowa A. w D.

Powyższe decyzje zostały zaskarżone przez J.L.. W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że zainteresowani z dniem 1 marca 2012 r. stali się pracownikami R. Sp. z o. o. w W., a z dniem 1 listopada 2012 r. pracownikami K.. Sp. z o. o. w O.. Przejęcie pracowników przez kolejno wymienione spółki nastąpiło w trybie art. 23¹ k.p. Spółki przejęły zadania zakładu przez przejęcie zorganizowanych brygad pracowników wyspecjalizowanych w wykonywaniu określonych zadań.

Postanowieniem z dnia 10 września 2014 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych R. Sp. z o. o. w W. oraz K.. sp. z o. o. z siedzibą w O., natomiast postanowieniem z dnia 28 maja 2014 r. połączył sprawy z trzech odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz wezwał do udziału w sprawie zainteresowanych (...). Postanowieniem z dnia 25 maja 2016 r. Sąd podjął zawieszone postępowanie z udziałem Syndyka Masy Upadłości K.. Sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej w O., który wniósł o oddalenie odwołań i poparł w całości stanowisko organu rentowego.

Zarządzeniem z dnia 25 maja 2016 r. Sąd ustanowił dla R. Sp. z o. o. w W. kuratora procesowego w osobie radcy prawnego R. K.

Wyrokiem z dnia 16 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w R. oddalił odwołania. Swoje rozstrzygnięcie oparł o następujący stan faktyczny: J. L. prowadzi w D. działalność gospodarczą związaną z wykonywaniem pracy na terenie T. tj. Firma [...] D.. W roku 2011 po wygraniu przetargu firma zatrudniła pracowników i realizowała zgodnie z podpisaną umową usługi na rzecz T. w postaci pomocy obsługi maszyn produkcyjnych i drobnych napraw. W dniu 1 marca 2012 r. J. L. zawarła ze spółką R. umowę o świadczenie usług. Kolejną umowę o analogicznej

treści odwołująca się zawarła z K.. (...) w dniu 1 listopada 2012 r. Przedmiotem tych umów było świadczenie przez spółki szeroko zakreślonych usług, do realizacji których zleceniobiorca oddelegować miał osoby - zwane wykonawcami, zatrudnione u usługodawcy na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło. Wykonawcy zobowiązani byli do stosowania się do merytorycznych wskazówek osób wyznaczonych przez usługobiorcę, tj. firmę J. L..

M. G. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych przez FUH „A.” J. L. od 18 sierpnia 2008 r. do 28 lutego 2012 r., następnie od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 października 2012 r. przez spółkę R., od 1 listopada 2012 r. przez spółkę K... (...), po czym od 18 listopada 2013 r. ponownie przez FUH „A” J. L.. Ł. K. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych przez FUH „A.” J. L. od 1 grudnia 2011 r. do 28 lutego 2012 r., następnie od 1 marca 2012 r. do 31 października 2012 r. przez spółkę R. od 1 listopada 2012 r. przez spółkę K.. (...), a od 22 listopada 2013 r. przez PPUH I. w D.. J. B. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych przez FUH „A.” J. L. od 6 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2012 r., następnie od 1 marca 2012 r. do 31 października 2012 r. przez spółkę R., od 1 listopada 2012 r. przez spółkę K..(...), a od 22 listopada 2013 r. przez PPUH I. w D.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd pierwszej instancji wskazał, że zarzuty formalne postawione przez odwołującą nie były zasadne a prezentowana przez nią koncepcja tzw. outsourcingu kadrowo - płacowego nie pozwala na stwierdzenie w ustalonym stanie faktycznym sprawy dokonania przejęcia pracowników przez nowego pracodawcę w trybie art. 23¹ k.p. Jedyną zmianą, jaka zaistniała po zawarciu porozumienia pomiędzy odwołującą a firmami R. i K.. (...) był fakt wypłacania wynagrodzenia za pracę przez nowy podmiot, który prowadził w tym zakresie dokumentację kadrowo - płacową.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji umowy zawarte pomiędzy odwołującą się a spółkami R. i K... (...) stanowiły jedynie umowy o świadczenie usług outsourcingu kadrowo - płacowego, polegające wyłącznie na obsłudze kadrowej i płacowej. Przeciwna wykładnia byłaby sprzeczna z obowiązującymi standardami ochrony pracowników, a przez to byłaby nieważna na mocy art. 58 k.c. Zasadniczym celem działania stron, w tym głównie odwołującej się, w ocenie Sądu, było obniżenie kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników poprzez uniknięcie obciążeń z

tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Konsekwencją takiego stanowiska było uznanie, że decyzje wydane przez organ rentowy były prawidłowe.

W apelacji od powyższego wyroku odwołująca domagała się zmiany zaskarżonych decyzji, stwierdzających podleganie zainteresowanych pracowników ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu. Apelująca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 177 § 1 k.p.c., jak również naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 pkt. 1 i 2, art. 5, art. 9 ust. 2a i 2b, art. 14 ustawy z 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, a także art. 5 k.c., art. 2 w związku z art. 7 i art. 22 Konstytucji RP oraz art. 38 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na apelację, organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2018 r. oddalił apelację odwołującej się. W pierwszej kolejności Sąd drugiej instancji zauważył, że wskazywany przez apelującą art. 38 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie miał w sprawie zastosowania. Przepis ten odnosi się bowiem do sytuacji sporu co do obowiązku ubezpieczenia, w przedmiotowej zaś sprawie spór nie dotyczył tej okoliczności, a przebiegu ubezpieczenia z konsekwencją wskazania płatnika składek. W tych zaś okolicznościach organ rentowy stosownie do art. 83 ust. 1 pkt. 1 ustawy systemowej mógł zawrzeć rozstrzygnięcie jak w zaskarżonych decyzjach, a decyzje te w sytuacji ich zaskarżenia odwołaniem do sądu podlegały kontroli stosownie do art. 83 ust. 2 ww. ustawy - co też w sprawie miało miejsce. Z tych też względów podnoszona w apelacji przedwczesność zaskarżonych decyzji nie potwierdziła się.

W ocenie Sądu drugiej instancji zasadniczym w sprawie było rozstrzygnięcie, czy w wyniku umów zawartych ze spółką R. doszło do przekazania pracowników w trybie art. 23¹ § 1 k.p. Podkreślił, że o tym czy doszło do spełnienia przesłanek zawartych w art. 23¹ § 1 k.p., nie decydowały umowy i porozumienia zawarte między apelującą i spółką R. ale okoliczności faktyczne identyfikujące normatywne pojęcie przejścia zakładu pracy. Wskazany przepis koncentruje uwagę na relacji zachodzącej między trzema podmiotami - dotychczasowym pracodawcą, pracodawcą przejmującym oraz pracownikiem, i wskazuje na konkretne zdarzenie

określane jako „przejście zakładu pracy”. W rozpoznawanej sprawie o zdarzeniu takim nie mogło być mowy. Mimo wystąpienia formalnych działań wizualizujących do faktycznego przejścia nie doszło, skoro przejęciu pracowników nie towarzyszyło de facto przejęcie przez spółkę R. jak i następnie spółkę K.. (...) składników majątkowych FUH „A.” J. L., które mimo zawartych umów nadal pozostały we faktycznym jej władaniu. Sąd Apelacyjny podkreślił, odwołując się w tym względzie do dorobku orzeczniczego zarówno Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jak i Sądu Najwyższego odnoszącego się do poruszanej kwestii transferu - że ze względu na charakter prowadzonej przez apelującą działalności gospodarczej, decydującym o transferze elementem były składniki materialne (infrastruktura i wyposażenie przedsiębiorstwa), nie zaś wyłącznie pracownicy i ich kwalifikacje zawodowe. Sama okoliczność formalnego przekazania wydzielonej części zakładu narzecz spółki R. nie zmieniła tej oceny. Nie zmienił jej również fakt wypłaty wynagrodzenia za pracę ubezpieczonych przez spółkę R. a dalej spółkę K... (...), ponieważ w rzeczywistości środki na wynagrodzenie pochodziły od apelującej, która zgodnie z postanowieniami umowy o współpracy przelewała je na konto ww. spółek, które w tej sytuacji jedynie pośredniczyły w jego wypłacie (§ 5 umowy o świadczenie usług). W tej zaś sytuacji przedmiotowe umowy o świadczenie usług oparte na tej ułomnej konstrukcji prawnej jako sprzeczne z prawem, uznać należało za nieważne w rozumieniu art. 58 k.c.

Reasumując Sąd Apelacyjny stwierdził, że ponowna analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonana w toku kontroli instancyjnej pozwoliła na przyjęcie, że założenie leżące u podstaw wydania przez organ rentowy kontrolowanych decyzji, a dalej również wyroku Sądu pierwszej instancji było prawidłowe. Zawarte pomiędzy stronami umowy o przekazaniu pracowników, a dalej o świadczenie usług nie przesądziły, że zainteresowane spółki R. oraz K.. (...) stały się na zasadzie wynikającej z art. 23¹ § 1 k.p. pracodawcami dla ubezpieczonych. Konsekwencją zaprezentowanego stanowiska zaś było stwierdzenie, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo zastosował wymienione w uzasadnieniu tego orzeczenia przepisy prawa, w tym przepisy ubezpieczeń społecznych.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniosła J. L. zarzucając naruszenie: (-) art. 177 § 1 k.p.c. przez brak zawieszenia postępowania sądowego przed Sądem pierwszej instancji do czasu wydania przez organ rentowy decyzji co do zainteresowanej K.. (...) w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym, (-) art. 2 pkt 1 i 2, art. 5, art. 9 ust. 2a i 2b, art. 14 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1563) przez błędną wykładnię i przyjęcie, że pracodawcą w stosunku do ubezpieczonych, a przez to płatnikiem składek była skarżąca, podczas gdy skarżąca była pracodawcą użytkownikiem w rozumieniu ww. ustawy, a pracodawcą w stosunku do ubezpieczonego była K... (...), (-) art. 58 § 1 k.c. w związku z „art. 400 k.p.” (prawidłowo powinno być art. 300 k.p.) przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zawarte umowy o świadczenie usług były sprzeczne z prawem, a w konsekwencji nieważne, (-) art. 23¹ k.p. przez błędne zastosowanie i przyjęcie, że zawarta przez skarżącą umowa o świadczenie usług nie doprowadziła do przejęcia pracowników i przez cały okres jej trwania nie doszło do przejęcia zakładu pracy, podczas gdy, w niniejszej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki przejęcia części zakładu pracy, zarówno te wynikające z przepisów krajowych jak również wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, (-) art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) przez wydanie wyroku oddalającego apelację w sytuacji, gdy w pierwszej instancji nie doszło do zawieszenia postępowania, mimo że przed wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji powinna była zostać wydana przez organ rentowy decyzja wobec spółki, która zgłosiła ubezpieczonych do ubezpieczenia społecznego co do faktu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Wskazując na powyższe wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na istnienie istotnego zagadnienia prawnego: „czy w świetle art. 23¹ k.p. dochodzi do przejścia części zakładu pracy, gdy pracodawca deleguje swoje zadania innemu podmiotowi” oraz „czy nie jest sprzeczne z art. 5 k.c. uznanie, że nie doszło do przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, w sytuacji, gdy skarżący został uznany przez prokuraturę za pokrzywdzonego i istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostanie on uznany za pokrzywdzonego

również w toku postępowania karnego i karnoskarbowego, a członkowie zarządu firmy outsourcingowej zostaną uznani za winnych oszustwa względem skarżącego”. Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jak również o zwolnienie skarżącej od kosztów sądowych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa dotyczy sporu w zakresie przebiegu ubezpieczenia i wskazaniu płatnika składek ubezpieczeniowych w tym zakresie.

Z powyższym wiąże się element istotny sporu, a więc wraz ze wskazaniem płatnika składek zostanie wskazany właściwy oraz rzeczywisty pracodawca ubezpieczonych, który będzie miał obowiązek odprowadzania należnych składek za ubezpieczonych.

Jednakże, aby zostało dokonane wskazanie właściwego pracodawcy, a co za tym idzie wskazanie właściwego płatnika obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, w niniejszej sprawie należy odkodować znaczenie umów zawartych pomiędzy Firmą Usługowo-Handlową „A.” J. L. a R. Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz pomiędzy Firmą Usługowo-Handlową „A.” J. L. a K..Sp. z o.o. w O., tj. o przekazanie pracowników i o świadczenie usług. W tym względzie trzeba wskazać, że z pojęciem pracodawcy wiąże się pojęcie zakładu pracy oraz podniesiona w niniejszej sprawie kwestia przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, w tym przejście pracowników. Zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnikiem składek jest pracodawca, a więc, w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka

organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład. Powyższe wskazuje, że płatnikiem składek dla ubezpieczonego jest pracodawca, a więc podmiot, z którym ubezpieczonego łączy więź prawna stosunku pracy, której potwierdzeniem jest właściwa umowa. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. Natomiast, stosownie do art. 8 ust. 1 i ust. 2a tejże samej ustawy, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Natomiast art. 9 ust. 1 ustawy systemowej stanowi, że osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a tejże ustawy.

W przedmiocie prowadzonych rozważań, w sprawie nie doszło do przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, a co za tym idzie przejścia pracowników (ubezpieczonych) do innego zakładu pracy, a więc pracodawcy. Byłoby to możliwe jeśli w sprawie faktycznie, a nie w sposób pozorowany zostałby wykorzystany art. 23¹ § 1 k.p. O przejściu zakładu pracy, a co za tym idzie jego pracowników do innego zakładu pracy, a zatem do innego pracodawcy decyduje substrat majątkowy oraz substrat osobowy – traktowane jako istotne części składające się na tożsamość przedsiębiorstwa, co wynika przede wszystkim z ochronnej funkcji przepisów prawa pracy. Nie spełnia dyspozycji art. 23¹ § 1 k.p. przejście jedynie jednego z rzeczonych substratów, gdyż może się to wiązać z utratą tożsamości przedsiębiorstwa. Przejęcie pracowników w taki sposób, że przejmujący staje się ich pracodawcą może bowiem nastąpić tylko w wyniku spełnienia się przesłanek z art. 23¹ § 1 k.p. Należy zgodzić się w tym zakresie z wywodem prawnym zaprezentowanym w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego w podobnej sprawie, a więc że, umowa cywilno-prawna o przejęcie pracowników jest tylko zdarzeniem prawnym, które może wywołać skutek w postaci przejścia zakładu pracy jedynie wtedy gdy dojdzie do faktycznego przejścia składników jednostki gospodarczej decydujących o jej tożsamości, a takie przejście nie nastąpiło (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 28/15). W omawianym zakresie orzecznictwo wskazuje również na dorobek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w świetle dyrektywy Rady (...) z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz.U. UE L z dnia 22 marca 2001 r.). W wyroku bowiem Sądu Najwyższego z 14 maja 2012 r. w sprawie II PK 228/11 (LEX nr 1216949) stwierdzono, że według Trybunału badanie, czy takie zdarzenie prawne (transfer zakładu pracy) miało miejsce, wymaga uwzględnienia wielu elementów (materialnych i niematerialnych), przy czym przynajmniej równocześnie kilka z tych elementów (a nie tylko jeden) powinno być przeniesionych do innego podmiotu, aby mówić o transferze (akcentuje to silnie, podkreślając znaczenie zachowania tożsamości zakładu pracy po dokonanych transferze w świetle judykatury europejskiej, Z. Hajn, w glosie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca

1998 r., I PKN 159/98, OSP 1999, nr 12, poz. 211). Można zatem uznać za ukształtowany pogląd, że przejęcie samych zadań nie jest wystarczające dla zastosowania dyrektywy w sytuacji, gdy działalność przedsiębiorstwa opiera się w znaczącej mierze na substracie materialnym, który nie został przejęty (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2020 r., III UK 142/19, niepublikowane). W rezultacie, skoro w okolicznościach sprawy nie nastąpiło przejście zakładu pracy to pracownicy nie zostali przejęci przez nowego pracodawcę. Dlatego też wskazane wyżej zawarte umowy nie mogły wywołać zmiany pracodawcy.

W związku z powyższym, w przedmiotowej sprawie należy z całym naciskiem wskazać na treść art. 58 k.c. Zgodnie z tym przepisem, czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. W tym zakresie należy zwrócić uwagę na orzeczenie, zgodnie z którym, o prawidłowym zakwalifikowaniu umowy cywilnoprawnej nie decyduje nazwa umowy czy jej stylistyka, lecz rzeczywisty przedmiot umowy, okoliczności jej zawarcia oraz sposób i okoliczności jej wykonywania, w tym realizowanie przez strony, nawet wbrew postanowieniom umowy, cechy charakterystyczne dla danego stosunku prawnego, które odróżniają zawartą i realizowaną umowę od innych umów cywilnoprawnych. Przy czym wola stron umowy nie może zmieniać ustawy, co wprost wynika z art. 58 § 1 k.c. A zatem niezależnie od deklaracji stron co do nazwy zawieranej przez nie umowy, postanowienia umowy, jak i okoliczności związane z jej wykonywaniem pozwalają na ocenę czy strony, zawierając danego rodzaju umowę, nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczone w art. 353¹ k.c. (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 stycznia 2020 r., II GSK (...), LEX nr 2785243).

W kontekście rozpatrywanej sprawy należy zgodzić się z zapatrywaniem Sądu Okręgowego, potwierdzonym przez Sąd Apelacyjny, że zawarte w sprawie umowy stanowią jedynie umowy o świadczenie usług outsourcingu kadrowo-płacowego, które polegały na obsłudze kadrowej i płacowej, nie objętej dyspozycją

art. 23¹ § 1 k.p. Dlatego też, zawarte umowy należy uznać za zawarte dla pozorów i prawnie niedopuszczalne w kontekście bezpieczeństwa prawnego prawa pracy i funkcji ochronnych tego prawa oraz w zakresie obowiązków publicznoprawnych w dziedzinie obowiązkowych składek ubezpieczeniowych. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, że chęć obniżenia kosztów prowadzenia działalności nie jest niczym zakazanym przez prawo, a właściwie wprowadzony outsourcing mógł do tego doprowadzić.

Ubocznie należy stwierdzić, że zasygnalizowana kwestia zawieszenia postępowania w sprawie, w trybie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. pozostaje nieistotna w przedmiocie niniejszej sprawy. Zarzut w tym zakresie pojawia się dopiero na etapie skargi kasacyjnej. Wprawdzie sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej, jednakże w przedmiotowej sprawie będzie to bez znaczenia, z uwagi na to, że w wyniku przeprowadzonych postępowań ustalenia wskazują beneficjenta składek za ubezpieczonych w podmiocie Firma Usługowo-Handlowa „A.” J. L. w D.. W tej sytuacji to wynik przeprowadzonego postępowania może rzutować na kształt odrębnie procedowanej sprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.